

СЛУЖБА ЗА РЕВИЗИЈУ ФИНАНСИРАЊА ПОЛИТИЧКИХ СТРАНАКА

На основу члана 10. став (1) Закона о финансирању политичких странака („Службени гласник БиХ“, број: 95/12 и 41/16), члана 25. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака („Службени гласник БиХ“, број: 96/13, 89/16, 5/22 и 31/24) и члана 12. Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака („Службени гласник БиХ“, број: 103/08 и 5/22), издајем

ИЗВЈЕШТАЈ О ПРЕГЛЕДУ ГОДИШЊЕГ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА ЗА 2022. ГОДИНУ СРПСКЕ НАПРЕДНЕ СТРАНКЕ ФБИХ

Број: 03-07-6-215/24
Сарајево, 13.02.2025. године

С А Д Р Ж А Ј

МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА.....	3
1. УВОД.....	4
2. ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ	4
3. ОПИС ПРЕГЛЕДА И КОНТРОЛЕ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА.....	4
Предмет прегледа и контроле	5
Циљ прегледа и контроле.	5
Обим прегледа и контроле.....	5
4. ПРЕТХОДНЕ КОНТРОЛЕ И РЕВИЗИЈЕ	5
5. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ.....	5
5.1 НАЛАЗИ	5
5.2 ПРЕПОРУКЕ.....	9

МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА

Служба за ревизију финансирања политичких странака извршила је преглед годишњег финансијског извјештаја Српске напредне странке ФБиХ за 2022. годину и финансијског извјештаја за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата Општих избора, одржаних 2022. године.

Руководство политичке странке је одговорно за финансијске извјештаје, поступање странке у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака и поглавља 15 Изборног закона Босне и Херцеговине, те успостављање ефикасног система интерних контрола.

Преглед смо обавили у складу са ревизијским стандардима примјењивим на ангажману у прегледу. Ови стандарди захтијевају да планирамо и извршимо преглед да би добили умјерену поузданост да странка није значајно кршила одредбе Закона о финансирању политичких странака.

Преглед је ограничен на контролу годишњег финансијског извјештаја политичке странке и примјену аналитичких процедура на подацима из финансијских извјештаја, па према томе не обезбјеђују поузданост која би се добила извршеном ревизијом у просторијама странке.

Прегледом годишњег финансијског извјештаја за 2022. годину утврђено је да је Српска напредна странка ФБиХ прекршила одредбе члана 4. став (1), члана 5. став (4), члана 6. став (5), члана 12. став (1), (4) и (5) и члана 13. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

На основу нашег прегледа, односно контроле финансијског извјештаја, осим горњих напомена, нисмо запазили ништа значајно што би указало на недостатке у финансијском извјештају или на финансирање ове политичке странке супротно одредбама Закона о финансирању политичких странака, нити на финансирање трошкова изборне кампање супротно одредбама члана 15.10 Изборног закона Босне и Херцеговине.

1. УВОД

Служба за ревизију финансирања политичких странака (у даљем тексту: Служба за ревизију) извршила је преглед годишњег финансијског извјештаја Српске напредне странке ФБиХ за 2022. годину и финансијског извјештаја за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата Општинских избора, одржаних 2022. године.

Преглед и контрола финансијског извјештаја су проведени у складу са чланом 25. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака и чланом 2. Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака.

Због чињенице да није обављена ревизија у просторијама политичке странке, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке не буду откривене.

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја, Српска напредна странка ФБиХ се финансирала из следећих извора:

Р/Б	Извори финансирања	Износ (КМ)	Структура (%)
1.	Чланарина	0,00	0,00
2.	Прилози физичких лица (3-а)	0,00	0,00
3.	Прилози правних лица (3-б)	13.580,00	36,72
4.	Приходи од имовине (3-ц)	0,00	0,00
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	0,00	0,00
7.	Приходи из буџета (3-ф)	0,00	59,26
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	13.580,00	36,72
II	Остали приходи и друго	23.400,00	63,28
	Извори финансирања (I+II)	36.980,00	100,00

У годишњем финансијском извјештају за 2022. годину, Српска напредна странка ФБиХ је исказала расходе у укупном износу од 30.107,00 КМ.

2. ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПОЛИТИЧКЕ СТРАНKE

Назив политичке странке: Српска напредна странка ФБиХ. Скраћени назив странке: СНС ФБиХ.

Српска напредна странка ФБиХ регистрована је код Опћинског суда у Ливну, Рјешењем број: 068-0-F1-19-000 001 од 03.09.2019. године.

Сједиште странке је у Дрвару, Титова 25.

Лице овлаштено за заступање странке је Душко Радун, председник.

У годишњем финансијском извјештају странка није навела податке о лицу овлашћеном за финансијске извјештаје за 2022. годину.

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја за 2022. годину, Српска напредна странка ФБиХ нема ниже организационе нивое.

3. ОПИС ПРЕГЛЕДА И КОНТРОЛЕ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА

Предмет прегледа и контроле је годишњи финансијски извјештај Српске напредне странке ФБиХ за 2022. годину и финансијски извјештај за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата Општих избора, одржаних 2022. године.

Циљ прегледа и контроле је да ревизор на бази финансијског извјештаја покуша да установи да ли је политичка странка у извјештајном периоду поступала у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака и одредбама члана 15.10 Изборног закона Босне и Херцеговине. Уколико ревизор на бази контроле финансијског извјештаја утврди одређена кршења наведеног закона, оцјењује да ли је потребно извршити ревизију у просторијама странке да би могао изразити мишљење о томе да ли се странка финансирала у складу са Законом о финансирању политичких странака, те да ли је трошкове изборне кампање остварила у оквиру законом утврђеног лимита.

Обим прегледа и контроле финансијских извјештаја Српске напредне странке ФБиХ обухвата контролу и провођење аналитичких процедура ради утврђивања усклађености података које је странка исказала у финансијском извјештају са одредбама Закона о финансирању политичких странака, односно усклађености извора финансирања и начина трошења средстава.

Обим прегледа је ограничен јер политичка странка није доставила пословне књиге и додатну финансијску документацију.

4. ПРЕТХОДНЕ КОНТРОЛЕ И РЕВИЗИЈЕ

Служба за ревизију извршила је преглед финансијских извјештаја Српске напредне странке ФБиХ за 2020. и 2021. годину, те је издала извјештаје о прегледу са мишљењем ревизора, налазима и препорукама ревизије. Након извршеног прегледа годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, издат је извјештај о прегледу са мишљењем ревизора, налазима и препорукама странци: да сваке године доноси програм утrophка средстава и да исти доставља Централној изборној комисији БиХ, те да финансијска средства троши у складу са програмом утrophка средстава, да се не финансира из забрањених извора, да финансијске извјештаје које подноси Централној изборној комисији БиХ доставља у складу са Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака, да доставља додатну документацију и да именује овлаштено лице које је одговорно за вођење пословних књига политичких странака, подношење финансијских извјештаја и које је овлаштено да контактира са Централном изборном комисијом БиХ.

Нереализоване препоруке:

На основу уочених недостатака у годишњем финансијском извјештају за 2022. годину, утврђено је да Српска напредна странка ФБиХ није испоштовала дате препоруке.

5. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ

5.1 НАЛАЗИ

а) Српска напредна странка ФБиХ је прекршила одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

У годишњем финансијском извјештају за 2022. годину политичка странка је исказала трошкове у износу од 30.107,00 КМ.

Увидом у службене евиденције, утврђено је да Српска напредна странка ФБиХ није доставила програм утrophка средстава за 2022. годину.

Политичка странка је, у складу са Упутством о доношењу финансијског плана и програма утrophка средстава политичке странке („Службени гласник БиХ“, број: 5/22), била дужна да до краја 2021. године донесе финансијски план и утврдити програм утrophка средстава за 2022. годину, те исти достави Централној изборној комисији БиХ до 31.03.2022. године.

С обзиром да Српска напредна странка ФБиХ није доставила програм утrophка средстава за 2022. годину сматра се да је средства у износу од 30.107,00 КМ утrophила без програма утrophка средстава, што је супротно одредбама члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака¹.

б) Политичка странка је прекршила одредбе члана 5. став (4) и члана 6. став (3) Закона о финансирању политичких странака.

- (1) Српска напредна странка ФБиХ није у обрасцу 3-а годишњег финансијског извјештаја пријавила новчане донације физичког лица, односно предсједника странке, у износу од 41.400,00 КМ.

Увидом у изводе са трансакцијског рачуна политичке странке, утврђено је да је Душко Радун Српској напредној странци ФБиХ уплатио четири донације. На посебан рачун за финансирање изборне кампање донације је уплатио у износу од 18.000,00 КМ и то: 10.000,00 КМ 19.05.2022. године и 20.05.2022. године донације у износима од 7.400,00 КМ и 600,00 КМ.

На главни рачун странке исто лице је 21.09.2022. године уплатило донацију у износу од 23.400,00 КМ, коју је странка у финансијском извјештају исказала као остали приход.

Странка је новчане прилоге физичког лица била дужна пријавити на обрасцу 3-а (прилози физичких лица), те навести име и презиме донатора, износ донација, датум уплате и број потврде о примљеним донацијама.

- (2) У складу са одредбом из члана 6. став (5) Закона о финансирању политичких странака укупан износ који члан политичке странке уплати на име странке у току једне календарске године не може прелазити износ од 15.000,00 КМ, што укључује и чланарину.

С обзиром да је Душко Радун политичкој странци уплатио средства у износу од 41.400,00 КМ, Српска напредна странка ФБиХ је остварила прилог изнад законом прописаног лимита на висину прилога, што укључује и чланарину, за износ од 26.400,00 КМ.

Непријављивањем прилога Српска напредна странка ФБиХ је прекршила одредбе члана 5. став (4) Закона о финансирању политичких странака, а с обзиром да укупан износ прилога физичког лица прелази законом прописани лимит, странка је прекршила и одредбе члана 6. став (5) Закона о финансирању политичких странака.

с) Политичка странка је прекршила одредбе члана 12. став (1) и (4) и члана 13. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

На основу обављеног прегледа годишњег финансијског извјештаја, утврђено је да Српска напредна странка ФБиХ није успоставила потпуне и тачне евиденције о својим приходима и расходима, новчаним токовима и обавезама, те годишњи финансијски извјештај није поднијела на начин утврђен Правилником о годишњим финансијским

¹ У складу са одредбом члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака, странка финансијска средства из члана 3. став (1) овог закона може користити искључиво за остваривање циљева утврђених својим програмом и статутом.

извјештајима политичких странака (у даљем тексту: Правилник). На захтјев Централне изборне комисије БиХ странка није доставила додатну финансијску документацију. Странка није именовала лице које је одговорно за вођење пословних књига и подношење финансијских извјештаја.

- (1) Српска напредна странка ФБиХ је годишњи финансијски извјештај Централној изборној комисији БиХ поднијела са кашњењем од годину дана, чиме је прекршила одредбе члана 12. став (4) Закона о финансирању политичких странака и одредбе члана 3. став (1) Правилника.

Иако је законом прописани рок за подношење годишњег финансијског извјештаја био до 31.03.2023. године, Српска напредна странка ФБиХ је путем апликације ФИ ЦИК БИХ извјештај поднијела 18.02.2024. године. Извјештај у чврстој копији странка је Централној изборној комисији БиХ доставила 04.03.2024. године.

- (2) У финансијском извјештају политичка странка није, у складу са одредбама из члана 9. Правилника навела овлаштено лице, које је одговорно за вођење пословних књига, подношење финансијских извјештаја и које је овлаштено да контактира са Централном изборном комисијом БиХ, како је прописано у члану 13. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

- (3) Политичка странка у финансијском извјештају није пријавила трансакцијски рачун број: 5713000000121654, који је намјенски отворила за финансирање изборне кампање, чиме је прекршила одредбе члана 11 Правилника.

Увидом у изводе са овог трансакцијског рачуна утврђен је промет у износу од 31.000,00 КМ. Странка је на рачун примила донације физичког лица у износу од 18.000,00 КМ и у истом износу платила таксу за овјеру за учешће на изборима. Након проведених избора странци је извршен поврат дијела таксе, у износу од 13.000,00 КМ. Средства са наведеног рачуна странка је пренијела на главни рачун, у износу од 12.980,00 КМ, док је за платни промет утрошен износ од 28,00 КМ.

- (4) У финансијском извјештају политичка странка није пријавила промет благајне, чиме је прекршила одредбе члана 12. Правилника.

Увидом у изводе са трансакцијског рачуна број: 5713000000120975, утврђени су преноси средстава на благајну у укупном износу од 6.650,00 КМ. На дан 14.06.2022. године извршена је готовинска трансакција са рачуна у износу од 650,00 КМ, 15.12.2022. године готовинска трансакција у износу од 3.000,00 КМ и 28.12.2022. године готовинска трансакција у износу од 3.000,00 КМ.

- (5) Изворе финансирања политичка странка у финансијском извјештају није пријавила у складу са одредбама члана 13., члана 14. и члана 15. Правилника. Странка је пријавила укупне приходе у износу од 36.980,00 КМ. Увидом у изводе са трансакцијског рачуна, приходи су утврђени у износу од 42.000,00 КМ и то прилози физичког лица у износу од 41.400,00 КМ и прилог правног лица у износу од 600,00 КМ.

- Донацију физичког лица у износу од 23.400,00 КМ странка је пријавила као остали приход, док три донације физичког лица, у износу од 18.000,00 КМ, нису пријављене у финансијском извјештају.
- Пренос средстава са рачуна за финансирање изборне кампање на главни рачун странке, у износу од 12.980,00 КМ, у извјештају је пријављен као прилог правног лица.

(6) Странка није успоставила потпуну евиденцију о режијско-административним трошковима и није их пријавила у финансијском извјештају у складу са одредбама 22. Правилника.

На основу извода са трансакцијских рачуна политичке странке, утврђено је да у финансијском извјештају нису пријављени трошкови таксе за овјеру за учешће на Општим изборима 2022. године у износу од 5.000,00 КМ и трошкови платног промета у износу од 85,00 КМ.

(7) Српска напредна странка ФБиХ није пријавила обавезе на дан 31.12.2022. године. У финансијском извјештају политичке странке за 2021. годину исказане су обавезе на дан 31.12.2021. године у износу од 6.882,40 КМ и то: обавеза према правном лицу ДРВО-БЕСТ д.о.о. Хотел "Дрвар" у износу од 3.500,00 КМ и правном лицу Компех д.о.о у износу од 3.882,40 КМ.

Увидом у изводе са трансакцијског рачуна Српске напредне странке ФБиХ нису утврђене исплате средстава наведеним правним лицима, што потврђује чињеницу да је политичка странка на дан 31.12.2022. године имала неизмирене обавезе према наведеним правним лицима у износу од 3.882,40 КМ, иако их није пријавила у свом финансијском извјештају.

(8) Трошкове изборне кампање Српска напредна странка ФБиХ није платила са посебног рачуна за финансирање трошкова изборне кампање.

У финансијском извјештају политичка странка је пријавила трошкове изборне кампање у износу од 23.400,00 КМ.

У складу са одредбама из члана 2. став (4) Упутства о поступку отварања и кориштења посебног рачуна за финансирање трошкова изборне кампање („Службени гласник БиХ“, бој: 5/22), средства која политичка странка која учествује на изборима за органе власти Босне и Херцеговине на свим нивоима намјерава утрошити за изборну кампању морала су бити унапријед уплаћена на посебан рачун за финансирање изборне кампање.

Прегледом финансијских извјештаја Српске напредне странке ФБиХ утврђено је да је само такса за овјеру за учешће на изборима плаћена са посебног рачуна за финансирање трошкова изборне кампање, док су трошкови изборне кампање плаћени са главног рачуна странке, у износу од 23.400,00 КМ.

d) Политичка странка је прекршила одредбе члана 12. став (5) Закона о финансирању политичких странака.

Централна изборна комисија БиХ је, у складу са чланом 12. став (5) Закона о финансирању политичких странака, чланом 3. став (2) Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака и чланом 7. Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака, актом број: 03-07-6-215-2/24 од 05.04.2024. године од Српске напредне странке ФБиХ затражила да у сврху прегледа и контроле њених финансијских извјештаја за 2022. годину достави: документацију о кориштењу пословног простора, завршни рачун за 2022. годину, бруто биланс политичке странке на дан 31.12.2022. године, главну књигу политичке странке, са аналитичким евиденцијама у периоду од 01.01.2022. до 31.12. 2022. године, копију извода са трансакцијског рачуна број 5713000000120975 и рачуна број 5713000000121654 у периоду од 01.01.-31.12.2022. године, копију потврда о примљеним прилозима правних лица, копију документације о осталим приходима, копију рачуна или друге документације о трошковима канцеларијског материјала, трошковима услуга и трошковима изборне кампање.

Српска напредна странка ФБиХ није поступила по захтјеву Централне изборне комисије БиХ, односно није доставила тражену финансијску документацију, па јој је дана 14.05.2024. године упућена ургенција са истим садржајем.

Политичка странка, ни након ургенције није доставила тражену финансијску документацију, чиме је прекршила одредбе члана 12. став (5) Закона о финансирању политичких странака.

Преглед и контрола финансирања Српске напредне странке ФБиХ и трошкова изборне кампање извршена је на основу ревизијских доказа прибављених из екстерних извора, Извјештаја о рачунима пословних субјекта из Регистра Централне банке БиХ и извода са трансакцијских рачуна прибављених од пословне банке политичке странке у складу са одредбама члана 15.6 став (2) Изборног закона Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, бр. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14, 31/16, 41/20, 38/22, 51/22, 67/22 и 24/24).

С обзиром да Српска напредна странка ФБиХ није доставила пословне књиге и другу тражену финансијску документацију, није утврђено да ли је остварила и друге приходе и расходе, осим оних које је пријавила у финансијском извјештају, као и прихода и расхода који су утврђени на основу извода са трансакцијских рачуна политичке странке.

Трошкови изборне кампање

Према одредбама члана 15.10 Изборног закона Босне и Херцеговине, политичка странка за потребе изборне кампање не смије потрошити више од 0,30 односно 0,20 КМ² по бирачу у сваком изборном кругу, према броју бирача које је објавила Централна изборна комисија БиХ.

Према подацима Централне изборне комисије БиХ Српска напредна странка ФБиХ је у сврху изборне кампање за Опште изборе 2022. године могла потрошити средства у износу од 380.416,76 КМ. Политичка странка је у свом финансијском извјештају пријавила трошкове изборне кампање у износу од 23.400,00 КМ.

5.2 ПРЕПОРУКЕ

Препоручује се Српској напредној странци ФБиХ да се придржава одредаба Закона о финансирању политичких странака, а посебно на основу уочених недостатака се препоручује:

- ***да сваке године доноси програм утрошка средстава, да исти доставља Централној изборној комисији БиХ, те да финансијска средства троши у складу са програмом утрошка средстава,***
- ***да пријављује све прилоге, без обзира на који начин их остварује,***
- ***да се не финансира из прилога изнад законом утврђеног лимита,***
- ***да пословне књиге води у складу са рачуноводственим прописима и да успостави потпуне и адекватне евиденције о новчаним токовима, приходима, расходима и обавезама,***

² Члан 15.10 став 2. Изборног закона БиХ прописује да се максимално дозвољени износ за финансирање изборне кампање израчунава тако што се број гласача у свим изборним јединицама у којима политички субјект има кандидатску листу или кандидата помножи са: 30 фенинга за начелника општине односно градоначелника и за чланове скупштине општине, чланове Народне скупштине РС и Представничког дома Парламента Федерације БиХ, чланове Парламентарне скупштине БиХ, члана Предсједништва БиХ, и предсједника и потпредсједнике РС, односно 20 фенинга за изборе за чланове кантоналних скупштина.

- *да трошкове изборне кампање плаћа са намјенског рачуна за финансирање трошкова изборне кампање,*
- *да финансијске извјештаје Централној изборној комисији БиХ подноси у законом утврђеном року и да их попуњава у складу са подзаконским актима Централне изборне комисије БиХ,*
- *да на захтјев Централне изборне комисије БиХ доставља додатну документацију и*
- *да именује овлаштено лице које је одговорно за вођење пословних књига политичке странке, подношење финансијских извјештаја и које је овлаштено да контактира са Централном изборном комисијом БиХ.*

КОМЕНТАР

Политичка странка се није очитовала на налазе ревизије наведене у Прелиминарном извјештају о прегледу годишњег финансијског извјештаја за 2022. годину.

Помоћник ревизора

Драгомир Елез

Шеф Службе за ревизију, ревизор

Мр.сц. Хасида Гушић